

Тема 1/ Занятие 4/Семинар

Морални, етични и правни аспекти на изкуствения интелект

Увод:

Развитието на изкуствения интелект и широкото му навлизане в множество сфери на обществото поставят на дневен ред редица морални и етични въпроси, за които тепърва се разработват правни регулации.

Изкуствения интелект поставя и редица предизвикателства, както пред международните институти, така и пред властите на отделните държави.

Благодарение на изкуствения интелект за първи път в историята на човечеството съществува възможност автономни системи да изпълняват сложни задачи, като обработка на големи количества информация, изчисляване и прогнозиране, учене и адаптиране към променящата се среда, разпознаване на определени ситуации и вземането на решения на базата на всички тези данни. Това от своя страна открива нови възможности за развитие, модернизиране и усъвършенстване на всички области на човешкия живот, но същевременно крие и много рискове.

Теми за дискусия по време на семинарното занятие:

1. Предизвикателства и рискове, произтичащи от навлизането на изкуствения интелект във всички сфери на съвременното общество.

Рисковете произтичат най-вече от факта, че обществените отношения, които възникват по повод използването на ИИ все още не са цялостно правно регламентирани. Законодателят е изправен пред предизвикателство в опитите се да урегулира тази материя, поради факта, че изкуственият интелект повдига редица въпроси, които нямат еднозначен отговор.

Обучаемите трябва да:

- Дефинират и да категоризират съществуващите и потенциалните предизвикателства и рискове, произтичащи от навлизането на изкуствения интелект;
- Да съпоставят по степен на вероятност и по степен на влияние съществуващите и потенциалните предизвикателства и рискове, произтичащи от използването на изкуствения интелект;

- Да посочат ползите за обществото и отделния гражданин и групи граждани от засиленото използване на изкуствен интелект.

2. Морални измерения на разработването и употребата на изкуствен интелект.

Обучаемите трябва да:

- Дефинират и да категоризират потенциалните морални въпроси, възникващи по повод масовото използване на системи с изкуствени интелект изкуствения интелект;
- Да посочат и анализират публикации по тези въпроси;
- Да формулират и защитят своето виждане по формулирания въпрос.

3. Законодателни средства за регулиране на влиянието на изкуствения интелект върху обществото.

3.1. Обучаемите трябва да изложат своите знания по отношение на правните документи, регламентиращи употребата на изкуствения интелект на ниво Европейски съюз, на ниво Съвет на Европа, както и на глобално ниво в рамките на международното публично право.

3.2. Да анализират документи и да изведат общи положения, характерни за всяко едно ниво по отношение на изискванията за полезност и безопасност на изкуствения интелект. Да познават наложените изисквания изкуствения интелект да създава възможности за предприятия и ползи за гражданите в областите:

- Сигурност и отбрана
- Екология и опазване на околната среда
- Транспорт
- Здравеопазване и медицина
- Образование и култура
- Управление

3.3. Да анализират и да предложат правна основа по отношение на следните регламенти:

- изкуственият интелект не бива да влиза в противоречие със съществуващата вече законодателна уредба;
- трябва да съществуват гаранции без всякакво съмнение, че употребата изкуственият интелект му няма да е в разрез с основните човешки права;

- трябва да съществуват достатъчно гаранции, че системите с изкуствен интелект няма да причинят преднамерена вреда.

3.4. Да познават и анализират съдържанието на „Рамка за етичните аспекти на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии“

Рамката за етичните аспекти на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии е документ на Европейския парламент от 20 октомври 2020 г. Този регламент се прилага по отношение на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии, когато каквато и да е част от тях се разработва, внедрява или използва в Съюза, независимо дали софтуерът, алгоритмите или данните, използвани или генерирани от такива технологии, се намират извън Съюза или нямат конкретно географско местоположение.

Разработването, внедряването и използването на изкуствен интелект, роботика и свързаните с тях технологии“ се основава на следните етични принципи:

- ориентирани към човека, направени от човека и контролирани от човека изкуствен интелект, роботика и свързани с тях технологии;
- задължителна оценка на съответствието на високорисковия изкуствен интелект, роботика и свързаните с тях технологии;
- безопасност, прозрачност и отчетност;
- предпазни мерки и средства за правна защита срещу предубеденост и дискриминация;
- право на правна защита;
- социална отговорност и равенство между половете в изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии;
- екологично устойчив изкуствен интелект, роботика и свързани с тях технологии;
- зачитане на неприкосновеността на личния живот и ограниченията за използването на биометрично разпознаване;
- добро управление на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии, включително данните, използвани или генерирани от такива технологии.

Изтъква се необходимостта Европейския Съюз и държавите членки носят отговорност да гарантират ИИ е безопасен

ЛИТЕРАТУРА

1. Рамка от етични аспекти на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии, достъпно на <https://www.europarl.europa.eu/>, посетено на 22.08.2022 г.
2. Тодорова, М., Видове изкуствен интелект – тесен, общ и супер изкуствен интелект. Рискове и етични проблеми, Институт за изследване на обществата и знанието, БАН, достъпен на <https://jesbg.com/mtodorova-vidove-izkustven-intelekt-tesen-obsht-i-super-izkustven-intelekt-riskove-i-eticheski-problemi/>
3. Bostrom, N. (2014). Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies. Oxford university press.
4. Chalmers, David. (2010). The Singularity: A Philosophical Analysis. (PDF). Journal of Consciousness Studies. 17: 7–65.
5. Goertzel, B., Penachin, C. (2007). Artificial general intelligence. Springer.
6. Harai, U. (2016). Hommo deus. A brief history of tomorrow. Vintage.
7. Kahneman, D. (2011). Thinking fast and slow. MacMillan.
8. Kurzweil, R. (2005). The Singularity is near. New York. The New York Times.
9. Leonhard, G. (2016). Technology vs. Humanity. The coming clash between man and machine. Fast Future Publishing Ltd.
10. Vikhar, P. (2017). Evolutionary algorithms: A critical review and its future prospects. Computer Science. IEEE Xplore, <https://ieeexplore.ieee.org/document/7955308/metrics#metrics>